

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIETATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05	cèn. s'pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65	»
Un any.....	2'50	»
Per dotzenes.....	0'45	»
Núm. atrassats des 2.º tom....	0'06	»
Id. id. des 1.º tom....	0'07	»

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÉ VENT À SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 11.

Fòra Palma. Dins Mallorca.	3 mesos.....	0'25
	1 any.....	3'25
Dins España.	3 mesos.....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrange....	3 mesos.....	1'50
	1 any.....	5'00

EN RAMON LLULL.

¿Qui es En Ramon Llull? Per molts de nòstros mallorquins es senzillament un homo que morí amb fama de Sant, però rès pús. Més si feys tal pregunta a n' es sàbis vos respondran qu' En Llull es sa figura més alta que va produhí es sigle XIII. Y heu es realment. Homo hey va havé de Filosofia més profunda y analítica, però de més geni y de més activitat, ni sòls un.

En es sigle XIII, sigle més de controversia que de misticisme, En Ramon Llull desempeñá un papé es més important a sa Catedra y a n' es Concilis. Y En Ramon Llull amb aquell cervell de bronzo, tal volta sense donarsé conta de lo que feya, ni d' es séus pensaments, va encendre sa llum més brillant a n' el mon de ses idées, qual es sa metafísica. ¿Que seria del mon sens En Llull? (1) Sa teología no bastava per fé callá nòves idées que neixian de sa controversia mateixa; es Concilis no eran suficients per doná unidat a n' es preceptes relligiosos; y fins y tot sa lògica caminava cega per dins ses aritjes de s' incredulitat; y es dogmes més sants, avuy admésos, eran llavors solament creéncies y no pús. Però vengué sa ciència de sa metafísica y ella tota sola bastá, no vuy dí per fé caure s' error, però sí per doná unidat y fòrsa a n' es dogma y a n' es séus defensors. Y, ¡ay des cristianisme si a n' es sigle XIII, Deu no hagués fet neixe aquesta nòva llum! perqu' es sigle XVI s' haguera encarregat de convertí l' Euròpa llatina amb una multitud de sectes tan diverses com perjudicials, tant a n' es poders com a sa Societat. Y En Ramon Llull per inspiració de Deu ó per claretat de son enteniment va promoure aquest anàlisis moral de sa nòstra pròpia ecsistència; y d' aquest anàlisis sortiren ses armes més poderoses per combatre s' escepticisme y s' incredulitat. Més va fé encara En Ramon Llull; predicant y escriguent va axecá s' espe-

rit relligiós, a les bores batut per ses guèrres de l' Orient. Si En Llull hagués nat dos sigles abans, amb so séu geni y amb sa séua febrós activitat, altre fora sa sòrt des Cristianisme, y altre sa sòrt de l' Euròpa llatina.

Si qualque pich vos demanan quin es s' homo més gran del mon, digau qu' es En Ramon Llull; perque si Copérnico endeviná es sistema esferich, y Newton sorprengué es misteri del Univers; si Colon trobá un nòu continent y Napoleon somiá amb so domini de la Terra; En Llull, més profund, més trascendental, més humá, penetrá dins s' inteligéncia mateixa; desmenussá, estudiá, profundisá y cloqué ets atributs de sa nòstr' ànima; concretá es nòstro pensament; reivindicá sa supremacia eterna de Deu; y aquest anàlisis y estudi de ses idées purament humanes doná a llum a s' època més oportuna sa conexensa de s' homo per s' homo mateix y sa relació íntima entre s' homo y Deu. ¿Quant més trascendental no es es descubriment d' una idèa qu' es descubriment d' un mon! ¿Quina influéncia no exerceix un nòu sistema de pensá al costat d' un nòu sistema planetari! perqu' es comprèn una idèa sense el mon, mentres qu' el mon no s' comprèn sense un pensament.

Y En Ramon Llull, escritor d' una fecunditat maravellosa, no se detén tan sòls amb escriure aquelles òbres immortals que per espay de quatre sigles foren es pá de ses inteligéncies més privilegiades; sinó que dona a llum altres òbres de física y de filosofia; de govèrn relligiós y de misticisme; de dogmas y de química; y quant es séu cap bullia en manco efervescència s' inspirava amb sa bondat del Creador, ó amb ses belleses de sa Naturalesa deixant sa ploma a demunt es llibres de la Saviesa per entoná amoroses y dolcíssimes cansons dirigides a son Amat.

Y sant y poeta, y filosòf y hermitá, y químic y llenguista, y aventuré y mártir, En Ramon Llull va essé s' homo que més va contribuí a s' unitat des cristianisme y es qui ha demostrat s' inteligéncia més clara y s' ingeni més viu desde fa molts de sigles. Es impossible

vida més accidentada que sa séua. Comensa per essé paje d' un rey y acaba per morí cubert de llorers, y de pedres esclafada sa séua testa. Abandona sa muller, y sos infants, y sa riquesa, y corre p' el mon predicant y enseyant la Santa Doctrina. Persegueix plé de febre a una dama, y poch després fuitx a n' es bòsch a fé vida solitaria y penitent. Escriu l' *Ars Magna* y estudia ses llengos orientals tot d' un cop. Se presenta com impugnadó unes vòltes y com a propagandista unes altres. Sorpren sa séua eloquència a dins París, y un monarca anglès el reb amb señalades mòstres de bon efecte. Es el primé d' es Concilis y s' últim en deixá sa catedra. Roma l' aculleix amb amor y es Cap Visible de l' Iglesia apròva es séus projectes y es séus pensaments. Viatja per Jerusalem y contempla y medita sa terra y es temps d' immortalitat. No s' cansa ja may; vòla son pensament axí y per hont éll vòl; sa séua idèa es s' unitat relligiosa; imposá es cristianisme, no per sa fòrsa, sinó p' es convenciment y per sa caritat.

Aquest homo es Eu Ramon Llull.

Y ha tengut inimichs implacables... ¿Triste condició humana sa condició de s' envèja! Quant més alt, quant més sàbi, quant més virtuós sia s' homo, més grans y més terribles serán sos inimichs. Però confessém que s' inimich principal d' En Ramon Llull, es s' indiferentisme en vés d' éll, de sa séua pátria Mallorca.

L' Alemanya cerca es llibres d' En Llull amb febrós afañy; l' Inglaterra guarda ses séues òbres com a rellíquies precioses; la Fransa cita En Llull cada vegada qu' ha menesté un nòm il·lustre; l' Italia s' entusiasme recordant es séu nòm; sòls l' España no sab si ecsisteix ni si ha ecsisit jamay homo tan famós, y Mallorca casi el té olvidat y arreconat sense sèbre ni lo que val, ni lo que significan ses cènres que foren de s' homo més extraordinari qu' ha trepitjat terra d' aquest mon.

¿Fins quant? perqu' es una vergoña no tení axecat un monument a sa memòria de tan insigne personatge. Si En Ramon Llull fós de qualsevòl altre part

(1) Paraules d' En Castelas.

que no fós d'España, li haurían axecat no un monument, mil; que bé los se mereix. No es una glòria de provincia; es una glòria més que de nació; es una glòria universal.

VERITATS AMARGUES.

I.

Dins Mallorca sé un ofici
Que còxetja arreu, arreu,
Y tropessa, y ell se creu
Caminá sense cap vici;
Per ell serà es perjudici,
A les llargues heu veureu,
Quant son conta li treureu
A n'aquell derré judici.

II.

Es dilluns per natural
No volen gens trabayá,
Ni sòls se volen posá
Mitx horeta es devantal;
Aquest dia molts fan mal
Y es cap s'umplan de borinos
Jugant a dins es cassinos
Malgastant es séu caudal.

III.

Es dimars devés les nou
Sa feyna van comensant,
Ja flastomant, ja cridant,
Y tots mouen gran rendu;
Y si los queda algun sòu
El gastan de llepolía,
Y a n'es diná des mitx día
Falta espès y sòbra bròu.

IV.

Es dimecres tot rebent
Sòlen aná a trabayá,
Y es volen tant afañá
Que fan feyna malament;
D'aquests inconvenients
Es mèstre los sòl reñá,
Y ells li sòlen replicá
Perque son desobedients.

V.

Es dijous p'es séu conhort
No fé feyna es cap cavila
Y tots surtan de la vila
Fins que tròban algun hòrt.
Y allá se carregan fòrt
De reims y altres llepolies
Y s'umplan ses xeremfés
Sense temó de la mòrt.

VI.

Es divèndres solament
Menjan carn, per estufèra;
Es pròpi de gent grossera
Que té poch enteniment;
Y per paga aquesta gent
Casi sempre compra a espera,
Y pagan devés Sant Pere
Si no los vé malament.

VII.

Es dissapte no repòsa
Si no surt a passetjá;
De costum sòl insultá
Es qui devant ell es pòsa:
Jò vuy doná entenenent
Aquesta gent lo que fá,
Quant surt, surt per aprová
Si s'aygo está ben ardent.

VIII.

Per bulla y per fantasia
Es diumenges sempre té
A dins ca-séua que fé
Feyna fins passat mitxdía.
Un mal esperit los guía
Que los priva d'obrá bé
Perqu' es gent que sòls no té
Un cèntim de cortesia.

UN LLUMMAJORE.

CONSEQUENCIES DES LUJO.

No volguèm fé molts de comentaris sobre un assumto del qual s'ha parlat tant, sòlament estractarèm algunes de ses més principals y funestes consequències des *lujo*, entenguent baix d'aquesta paraula, tot ecés amb so vesti, menjá, paraments de casa, carruatges, diversions, etc., etc.

Primerament s'opòsa a s'esperit de sa nòstra religió, el qual es de modèstia y senzillès en totes ses séues manifestacions.

Segona. Sa dissipació que produheix a s'ànima, es corre atrafagats derrera es plers del mon concedint a n'es sentits tot lo que mos demanan.

Tercera. Fomentá s'orgull y sa vanitat.

Quarta. Impedeix es gran bé de sa Caritat, perqu' es gran gasto inútil que moltes families fan, encara que sian de podè, invertit d'altre mòdo, ¿quantes llágrimes no axugarían? ¿quantes boques afamagades no assasiarían? ¿quantes llástimes y dòls no remediarian?

Quinta. Dú sa destrucció a moltes families en totes ses esfères socials. Aquesta consequència, si bé heu mirám, en dú moltes altres que mereixen apuntá, puis quant un pare de familia veu amb doló que sa ruina de sa pròpia casa vé a passos agigantats, es molt fácil s'entregarsé a negòcis molt arriscats ó no del tot nets, ó lo qu' es pitjó, se dona a n'es jòch ó a la bolsa, per veure de surá sa barca, y no consegueix més d'aquesta manera, que precipitarsé y durla més aviat a fons. De sa ruina inaterial vé sa ruina moral d'aquesta familia; es fiys desgarríats per dins es vici y sense pervindre, ses fiyes avesades a totes ses complacències, se veuen obligades a trabayá per altri y a viure dins sa misèria, es hòn nòm de sa casa

perdut ó mal-famat, y ademés es *quebrantos* ocasionats a persones honrades qu'havian depositat en aquesta casa sa bona fè y es séus dinés.

Sexta. Impedeix es matrimònis, ó lo qu' es lo mateix, s'opòsa a sa fundació de sa *familia* qu' es una de ses tres basses necesaries en que descansa sa Societat y sens la qual no pòt ecsistí. Aquesta consequència es de ses més graves, pues qualsevòl comprendrá s'imoralitat y es desordre que precisament han de neixe d'aquí y es molts y grans mals que n'ha de lográ sa Societat en general.

Desitjaríam que se reflexionás lo que en breus mots acabám d'apuntá, tothòm y en particulá ses señores que son ses que sòlen dú es ram interiò de ses cases, que mirin qu' en el present se fá molt precis p' es bé de tots y p' es bé d'elles en particulá, prendre resolucions enèrgiques quantre sa propagació d'aquesta plaga, que còm hem vist, impedeix tants de bens, y fomenta tants de mals. Elles hey están interessades, perque de totes maneres a elles cap, a lo ménos la mitat, de sa responsabilitat si sa casa vá a sa ruina, y també la mitat de glòria y satisfacció justa, si prospera y va envant. Que no olvidin ses mares de familia que s'economia ben entèsa es font de riquesa y de benestá duradé, qu'alluña es trastorns y acòsta sa pau a ses cases.

Convensudes de ses rahons indicades, ses señores de varies ciutats des continent han formades associacions per evitá sa propagació des *lujo*, estant obligades ses associades a suprimí a dins ses séues cases, tot gasto superfluo, a vesti amb decència, però amb modèstia y senzillès, a invertí amb òbres de beneficència una part d'ets ahorros que cada una d'elles haja fet.

A Palma, qu' es una de ses ciutats en que relativament es *lujo* fá més estragos, ¿una societat per l'estil, no produhiría bens incalculables?

Creym que sí.

LUDOVICO.

LAS DOS DONCELLES.

Quant lo sòl d'estiu calenta
Un día estirat y clá,
Y l'imatge eus vèys dins l'aygua
Còm vos vèys dins d'un miray:

Quant del fondo vèys les algues
Que s'ostentan negretjant;
Ja tapant les pexinètes
Ja cubrint l'hermós coral;

S'enredan tot capritxoses
Amb altres herbes del mar,
Que mós apar als ulls nòstrs
Còm si fós un camp sembrat;

Llavòres d'un cap a l'altre
Los peixets veureu nadant,
Correguent amb llaujeresa
Còm l'aucell vòla en l'espay.

Veureu com corren goijosos,
Com corren formant esbarts
Y al mitx d'ells la donselleta
Sos vius colors ostentant.

Cercant, cercant les miquetes
Que per l'aygua van surant,
D'un cop sech tots s'arreplogan
Pròp d'un punt determinat.

A poch a poch s'adelantan
Y fujen quant han picat,
Y les miquetes que cauen
Ets altres van encalsant.

La donselleta curiosa
Atrevida vol picar—
Y presurosa s'acosta
Pica... y no pot amollà.

Com treu fòrses de flaquesa!...

Com procura ella escapà!...

¡Ay, la pobre donselleta
Qu' a poch a poch va pujant!...

¡Ay, que surt fora de l'aygua!...

Ja ha perdut sa llibertat.

Donselleta, donselleta,
Ja may més podràs tornà

Dins l'esbart de hont sortires
Atrevida per picà.

T'ha perdut ta llaujeresa:

T'ha perdut ton poch pensà:

Com t'ha engañat la traydora,
Traydora punta d'un am!.....

Donselleta de la terra

No te deixis agafà;

No t'escoltes may l'envèja,

Fuix d'orgull y vanidat.

No sigues may atrevida,

No vulgues curiosetjà;

De les faldes de ta mare

No t'apartes may per may.

No t'escoltes les paraules

De seducció ni d'engany:

Prèn consell d'els teus, segura,

Que ja may te voldrán mal.

No te pas com la donselleta

Tan felís de dins del mar,

Que per vana y per curiosa

Prest perdé sa llibertat.

Y quant volgué arrepentida

Tornà entrà dins son esbart,

Ja s'trobà fora de l'aygua

Enganxada fort d'un am.

UN NABOT D'ES RONDAYÉ.

XEREMIADES.

Tenim un deute contrèt ja fa molts d'anys. Antes d'acabá aquest sigle mos vèns es *pagaré*. No ley ha espera possible: sinó mos dirán que ni tenim crèdit y lo qu'es pitjó qu'hem perdut es bon sentit. Tots es pòbles il·lustrats axécan estàtues a n'es seus bons fiys; Mallorca té un fiy qu'es s'envèja d'ets estrangers; sa séua memòria mereix una y cent vegades un monument digne de tal héroe. Se tracta d'En Ramon Llull. Com a sant mereix un altà, com a sàbi mereix una estàtua. Es un deute que tenim contrèt; no hey ha més remey que satisfé aquest deute tan véy. S'han projectats molts de monuments però tot ha quedat mòrt poch després. L'IGNORANCIA crida s'atenció un'altre volta;

vòl recordá aquest asunto una vegada més. Que tota sa premsa se fassa eco des nostros desitjos; que ses autoritats pres-tin es seu concurs validós; que sa *Societat Arqueològica Luliana* inicihi amb constancia y fè es nostros pensament, qu'es es pensament de tots es bons mallorquins; que se demanin recursos a n'es govèrn per mèdi des nostros Diputats; que se don coneixement a tots es catalanistes per si vòlen contribuhi a satisfé es nostros deute; si pòt essé emperò que Mallorca heu fassa tot. ¿No tengué Mallorca trenta mil duros per alsá un monument a un personatge, nòble si voleu, però no més que nòble? ¿y no tendrà altre tant per erigi una estàtua a s'hòmo més il·lustre des sigle? Sa questió es fé via; sa questió es d'amor pròpi, ¡endevant! ja no cal un moment d'espera; es venciment des *pagaré* s'acosta; qu'es nostros infants no s'hajan d'em-pagabi recordant sa nòstra dexadès y es nostros poch amor patri. ¡Endevant!

S'altre setmana va caure una paret d'un hòrt des carré d'en Muntané y no va agafá cap persona devall perque sa Providència no heu va permetre.

Altres parets hey ha dins Ciutat que están en disposició de fé sa mateixa funció, y encara no les han apuntalades.

¿Quines son aquestes parets? mos demanarán molts; y nostros mos gordarém bé de dirhó. Qu'heu digan aquells que ténen s'encarrech de vellá pe sa seguretá de tothom. En el día d'avuy un que corre per Ciutat ha de mirá ahont pòsa es peu per no travalá, llenegá ó passá per uy, ha d'observá de coua d'uy ses cases que ténen clivells per allunarsèn, y ha d'alsá ets uys al ayre per pò de teules ó canals qu'amenassen esfondrarli es capell. En matèria de policia urbana no hey hauria de valè *Spiritu-tuò*, dins una capital com sa nòstra.

Varies vegades hem cridat s'atenció de s'autoritat demunt aquesta oló mal sana qu'infecta s'ayre de dins Ciutat, oló de sofre ó d'òus podrits que no es altre cosa més qu'aquell gas qu'els quimichs anomenan *acid sulfidrich*. En vista de qu'es mal no se remediava y de que sa mala oló s'estenia fins a fora-pòrta hem tractat d'inquiri ó cercá sa causa; y l'hem trobada en sa falta de compliment de ses ordenances municipals.

Aquesta oló prevé de moltes fornals, fàbriques y calderes, que per economia creman carbó de pedra mallorquí que está carregat de sofre ó des seus composts, y no ténen ses seus xemeneyes s'altaria de vint metros ó una cosa axí qu'está manat que tengan perqu'es haf y es fum vòli més amunt que ses teulades.

Com n'hi ha qualcuna que no més té

una vintena de pams y qualcun'altre que té sa boca a n'es carré, y d'altres que van a na Bastera... No rigueu. No dich cap desbarat. Hey ha xemeneyes de ferré que van a desembocá per devall terra a sa síquia de na Bastera com si es fum fós s'aygo des rentadó; però com es fum no hey vòl aná per *contra naturam*, resulta que surt p'es portal de sa botiga y estableix una corrent inversa fent sortí pe sa canonada des fum, sa peste d'olós que du sa síquia bruta na Bastera.

Per tots aquests motius aquest fum de sofre y aquestes olós corren p'es carrés de Ciutat y a lo milló vos envést una alenada pudenta que vos fa desmayá casi sense volé. Molts des nostros lectors recordarán sa peste d'oló a que mos referim y més si han passat per devòra fàbriques que tengan xemeneyes baixes, y si fins ara no heu sabut d'hont vos venia s'entabanada, ja heu sabut y podeu fé comes com nostros mateixos per posarhi remey, abans de que fassa més caló y sia causa de males sanitats.

*

Després de molts de dies que no sentiam a dí rès de pigòta, arriba a nostros sa noticia de que dilluns varen dú a l'Hospital un homó des carré de la Missió, tot masell, y que no la tenia empeltada.

Els qui l'han vist diuen que fá fere-tat.

Bòn exemple per aquells que s'en-riuen de sa vacunació ó no en fan cas.

A n'aquests y a n'ets indiferents de-vant es perill, los aconseyam tengan present *que val més sa que guarda que sa que cura*.

Apropòsit de malalties.

Seria bò de tot qu'a sa Plassa hey hagués vigilancia en doble per no per-metre es despaitx de fruyta verde y al-tres còses que pòren fé mal a ses cria-tures.

Amb axò hey ha bastant que fé a Ci-u-tat, perque son molts es qui se dedican a n'es comèrs de qualsevòl cosa y lo qu'els impòrta es fé *centims*, sens teni en conta es mal que fan.

Ja que tot se ven a un uy, al manco que sia menjadó.

Recomanam aquest asunto a n'el señó Batle, y voldriam que fés cas d'es nostros *lamentos*.

*

Molt convenient es també per conser-vá sa salut es que ses cases y es carrés se conservin nets, comensant perqu'es fematés compleixcan amb sa séua obli-gació.

Igualment li recomanam aquest altre capitol per cert ben descuydat. Ja ven qu'es necessari; y que nostros no som d'aquells diaris que tot lo día están

tolle, tolle, perque no més sortim à pas-setjà es dissaptes, y encara, solament una volta tantum, mos atrevim à ferli qualque advertència perque sabèm que ell no pòt está per tot y n'hi ha des séus dependents que fan oreyes de cònsul y son curts de vista quant volen.

COVERBOS.

Els manaments de s'hòmo casat son deù:—

Es primé: estimá sa dòna sobre totes les còses.

Es segon: no prendre es nòm de sa dòna en vá.

Es tercé: no sorti de ca-séua es dies de festa.

Es quart: honrá à n'es papay-sògre y à sa mamay-sògra.

Es quint: matá es ratolins si sa dòna los té pò.

Es sisé: no pensá més qu'en sa séua dòna.

El seté: no prendre des raconet ses avanses.

El vuyté: no dí mentides quant torna à ca-séua.

El nové: no sorti à n'es balcó per fé señes à sa dòna d'es veynat.

El desé: aconhortarsé amb lo que té ell y sa séua dòna.

—

Un pagés de Muro, que tenia devuyt ó denou anys, va anà à confessarsé per primera vegada.

Es confés li demaná:

—¿Que sabs que còsa es doló?

—¡No heu tench de sèbre... (va dí ell,) si mumpare no se pòt mòure d'una cadira fa més de mitx any!

Es confés se posá à riure y va seguí:

—¿Que va fé l'Esperit-Sant?

—¡Cent misses! (va dí es pages tot rebent) no m'hi fasséu pensá, perque sa rábia me revé. Mirau: deu fé còsa d'un any que passá demunt un mul per dins ses nòstres terres y mos fé una destròssa que no val tant ell; de manera que mumpare prengué tal enfado qu'hagué de jaure dos dies seguits. ¡Ell es el reverent Dimoni aquest Tiá Garrova!

Es confés volgué veure fins ahont arribava sa sabiduria d'aquell gorá, y li torná dí:

—¿Quina de ses Tres Persones s'encarná?

—Totes tres; (digué després de pensarhi un rato.) Quant jo era petit, varem matá un'añella, y jo vos assegur que tant mumpare, com mumare y jo, hey quedarem ben encarnats.

A n'es confés no li quedá més remey que dirli que quant sabría sa doctrina qu'hey tornás y l'acabaria de confessá.

—

—

—

—

—

—

Un escolá devia una pesseta à un altre escolá que vivia à una vila enfóra y no tenguent ocasió per quedá cabals escrigué un à s'altre:

«Suposat que tú no pòts tornarmé sa pesseta qu'hem deùs, fassém una còsa; donalé à les ànimes, y jò me cuydaré de cobrarlé de les ànimes des méu pòble, perque de totes maneres ses d'aquí ó ses d'allá totes son unes.»

CORRESPONDENCIA.

Barcelona 16 Juny 1883.

SON EL DIMONI.

Axò no es cuento; vos puch anomená es car-re, mostravós sa casa, y dirvós qui es éll. Ell es un homo baixet y goxetó que ven pòrch à una botiga molt maca d'un carré molt conegut.

Aquestes botigues se diuen *cansaladeries*, están molt ben arreglades amb taules de ferro y mármol y per tot arreu penjan mil castes de farcimenta, que jò compar à tombes ahont descansen dotzenes d'innocentes víctimes capolades per sa goloúsia d'ets hòmos. Es sahim el tenen dins unes ferradetes envernissades, amplex de boca y estrètes de cul, demunt es taulell.

No fa gayre, qu'un que parexia capitá de barco y dos marinés amb un carretó, s'aturaren en es portal d'aquella *cansaladeria*. Es capitá entra, y «Deu lo quart» diu à l'amo que llavón-ses estava totsòl.

—Deu lo quart: ¿que se li ofereix?

—Mos havèm de fé à la vela avuy mateix y mos falta provehi sa despèsa. Vostè té es concert bò y vench à carregá.

—Gracies; diga quant necessita.

—Uns nou ó deù quintás, entre *pernills* (en mallorquí *cuxòts*) y bandes de xuya.

L'amo pésa, es capitá mira, es marinés carregan, y

—¡Au!... feys vía, (los deya aquest), ja sabeu qu'hauriam d'essé ben enfóra.

Es marinés corren com un llamp.

—Ara, (diu à l'amo,) me fassi una factura y el pagaré de seguida.

L'amo s'assèu, se clava ses uyeres, y pòsa ma à sa ploma tot content; però, joh, planeta! quant aixeca es cap per fé una pregunta à n'aquell qu'es deya capitá y que 'l vetlava com un moix vetla una rata; aquell agafá una ferradeta de sahim y més aviat que no heu cont.... *chòf*, l'encletxa sense cerimónis demunt es cap d'es pòbre venedó, pitja, ley passa fins à mitja cara y tóca el dos mes que de quatres.

Ara figuravós un homo goxetó y petit, esperonetjant per treurersé aquell capell que se feya endins regalimant sahim qu'es fonia demunt una clòsca calenta; un homonet encès de rabia que cridava sense sèbre que deya y qu'al punt se vé rodetjat de gent que 'l mirava fent alulèya y riguent de la feta.

Es capitá tenia rabó; s'havía de fé à la vela y es tirá endins, però antes volgué assegurá es carrech tapant la vista à n'es qui el poria comprometre.

Diuen que sa víctima d'aquell tunante ha promès freigi sempre amb òli.

Venedós, no vos fiu d'apariències.

ESTUDIANT DOBLEGAT.

PERROS-FEYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—Es capellans cantaràn oremus.

SEMBLANSES.—1. En que té pues.

2. En que té grifons.

3. En que té boca.

4. En que té dents.

TRIANGUL....—Romea-Roma-Rom-Ro-R.

XARADA....—Ma-na-cò.

CAVILACIÓ....—Obrador.

ENDEVINAYA.—Una era.

GEROGLIFICH.

K. y Vol E B

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assembla una rata-pinada à un hòmo quant s'en va à jaure?
2. ¿Y moltes teulades à n'es camps sense conrà?
3. ¿Y ses fàbriques à n'es vapor Santuèri?
4. ¿Y es fil des teléfono qu'han posat devòra Sant Nicolau à nn colomista quant arruixa?

TRIANGUL DE PARAULES.

Omplí aquests pichs amb lletres que lletgides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª retxa, un extrangé; sa 2.ª, una república; sa 3.ª, lo que cús à sa sabata; sa 4.ª, una paraula francesa; sa 5.ª, una paraula italiana; sa 6.ª, dues consonants, y sa 7.ª, una lletra.

ESSEMÉ.

XARADA.

La compar à sa primera.

A un animal casolá;

Sa segona y sa tercera.

Es animal castellá

Y es tot es un personatge

Qu'à Madrit célebre hey ha.

PREGUNTES.

1. ¿Quines son ses tres lletres que lletgides à s'en endret denotan una casta de peix molt gustós; y à s'en revés, una casta de carn també molt gustosa?
2. ¿Ahont van ses mosques més depressa?
3. ¿Qu'es allò qu'es fresch y calent tot à un temps?

CAVILACIÓ.

RAM ROLLET

Compondre amb aquestes lletres un llinatge.

TRÒNA TRONERA Y TRONAT.

ENDEVINAYA.

Som una flòr molt hermosa

Que sovint mud de coló;

Es méu nòm no es de Mallorca

Y comensa amb sa lletra O.

BIEL.

(Ses solucions dissapte qui té si som pius.)

30 JUNY DE 1883

Estampa d'En Pere J. Gelabert.